

Regionale Arbeidsmarktprognose 2023-2024

Zaanstreek/Waterland

1 juni 2023

Groei werkgelegenheid Zaanstreek/Waterland in lagere versnelling

UWV verwacht dat de werkgelegenheid in de arbeidsmarktregio Zaanstreek/Waterland in 2023 nog verder groeit. Vanaf 2024 komt de werkgelegenheidsgroei in een lagere versnelling terecht als gevolg van een lagere economische groei en aanhoudende personeelstekorten. Hoewel de meeste sectoren nog een groeiende werkgelegenheid laten zien, krijgen financiële diensten, industrie en uitzendbureaus te maken met banenkrimp. In veel andere sectoren neemt het groeitempo af. Dit blijkt uit de UWV Arbeidsmarktprognose 2023 – 2024.

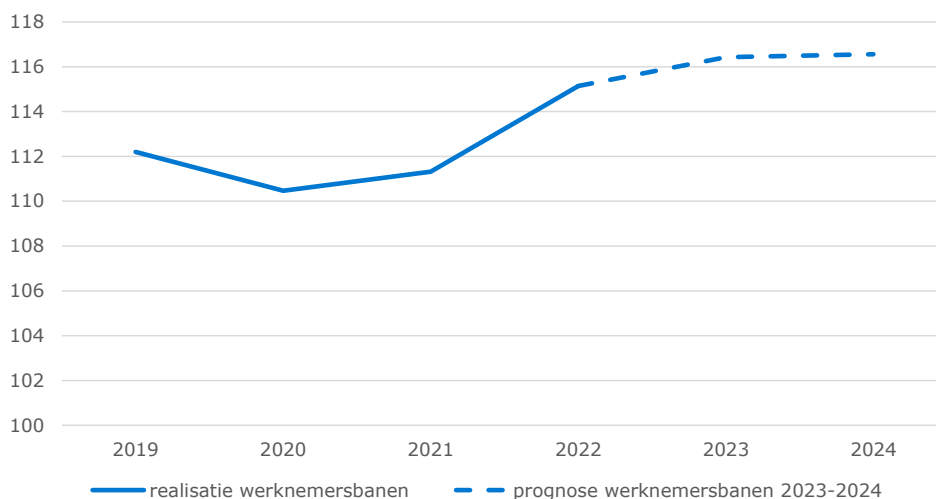
“Door hoge energieprijzen, inflatie en de onzekerheden op de internationale markten, koelt de economie af. Toch groeit de Nederlandse economie dit jaar volgens het Centraal Planbureau nog met 1,6% en volgend jaar met 1,4%. De verwachte werkgelegenheidsontwikkeling is echter duidelijk minder gunstig dan wat we in de afgelopen jaren gewend waren” geeft arbeidsmarktadviseur Bedia Can aan. Een grote onzekerheid geldt voor 2024: is er voldoende gas als er een strenge winter komt? Het CPB heeft hiervoor op hoofdlijnen een alternatief groeiscenario berekend. “Als we een strenge winter krijgen met onvoldoende aanbod van gas, dan valt de banengroei in 2024 bijna stil. Het CPB verwacht dat de economische groei in dat geval terugvalt naar 0,4%. Hogere energieprijzen leiden dan tot minder koopkracht, waardoor de consumptiegroei helemaal stilvalt.”

Toename werknemersbanen vooral in 2023

De werkgelegenheid ontwikkelde zich in de afgelopen jaren behoorlijk positief. Zo groeide het aantal werknemersbanen in de arbeidsmarktregio Zaanstreek/Waterland sinds 2020 met 4.600. De economie bleek weerbaar en herstelde snel van de twee crises die elkaar in korte tijd opvolgden (corona en energiecrisis). Dit neemt niet weg dat de verwachtingen voor de komende jaren onder invloed van de aanhoudende hoge inflatie, arbeidsmarktcraptes, onzekerheden op de internationale markten en afkoeling van de woningmarkt minder positief zijn. In de jaren 2023 en 2024 neemt het aantal banen van werknemers in Zaanstreek/Waterland toe met 1.500 (1,2%) en komt uit op 116.600. Deze groei wordt echter voor een belangrijk deel in 2023 gerealiseerd.

Ontwikkeling werknemersbanen

Zaanstreek/Waterland, realisatie 2019 – 2022 en prognose 2023 – 2024 (absoluut, x 1.000)

Bron: realisatie CBS, prognose Bureau Louter in opdracht van UWV

Personeelstekorten belemmeren banengroei

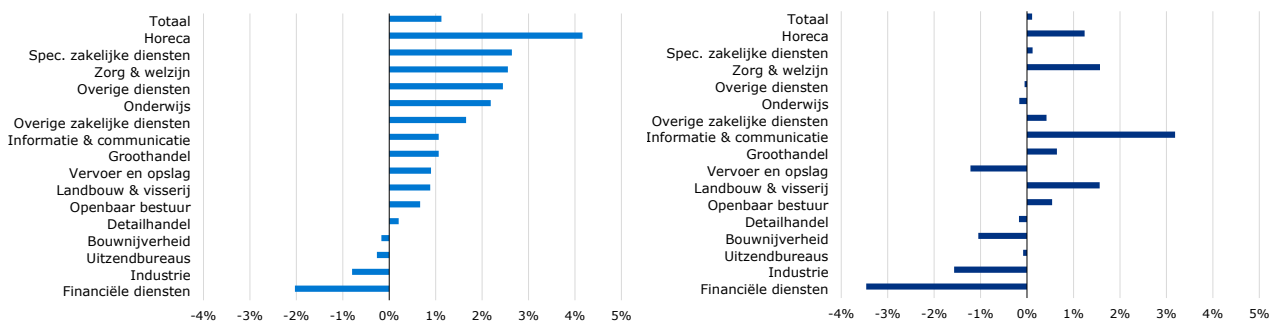
Vanaf 2024 neemt het groeitempo van de werkgelegenheid beduidend af, hoewel de productie van veel bedrijven redelijk op peil blijft. Personeelstekorten spelen hierbij een belangrijke rol. De mensen die beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt worden bijna allemaal volledig ingezet. Dit zorgt ervoor dat er op de arbeidsmarkt bijna geen ruimte meer is voor verdere groei. De druk van aanhoudende personeelstekorten stimuleert bedrijven om vol in te zetten op automatisering, robotisering en andere manieren om de arbeidsproductiviteit te laten toenemen. Arbeidsmarktadviseur Bedia Can: “De arbeidsmarkt staat onder druk door een lagere economische groei, onzekerheid en een aanhoudend tekort aan personeel. Dit drukt de werkgelegenheid omdat bedrijven genoodzaakt zijn om andere oplossingen te vinden om de productie te laten groeien. Naast de inzet van robotisering en automatisering, zijn er ook andere manieren om de arbeidsproductiviteit te laten toenemen, zoals de inzet van 55-plussers, deeltijdwerkers, open hiring en de inzet van arbeidsbeperten.”

Banengroei in meeste sectoren

Volgens de UWV Arbeidsmarktprognose neemt in 2023 en 2024 in de meeste sectoren de werkgelegenheid toe. In de arbeidsmarktregio Zaanstreek/Waterland groeit het aantal banen van werknemers vooral in 2023, in sectoren als horeca, specialistische zakelijke diensten en zorg & welzijn. In 2024 valt in vrijwel alle sectoren het groeitempo van de werkgelegenheid terug. Zo staan in de horeca kostenstijging, koopkrachtverlies en het grote personeelstekort een sterkere groei in de weg. Alleen in de ICT blijft de groei aan werknemersbanen op niveau. De sector kent al lange tijd een forse groei, vooral door de digitalisering.

Procentuele ontwikkeling werknemersbanen per sector

Zaanstreek/Waterland, prognose 2022-2023 (links) en 2023-2024 (rechts)

Bron: Bureau Louter in opdracht van UWV

Krimp in financiële dienstverlening en industrie

Niet in alle sectoren groeit de werkgelegenheid. In de financiële dienstverlening neemt het aantal banen van werknemers al in 2023 af. Automatisering maakt veel handmatige werkzaamheden in de financiële dienstverlening overbodig. Dit zorgt voor concentratie van werkzaamheden op de hoofdkantoren in de grote steden. Ook in de industrie en bij uitzendbureaus neemt het aantal banen van werknemers in 2023 af. De industrie is conjunctuurgevoelig en afhankelijk van internationale ontwikkelingen, zoals de oorlog in Oekraïne. De oorlog verstoort internationale ketens van productie en transport en zorgt voor hoge energieprijzen en grondstoftekorten. Vooral bij energie-intensieve bedrijven wordt een daling van de productie verwacht door enerzijds hogere energie- en grondstofprijzen en anderzijds afnemende vraag. Verder zorgen voortschrijdende automatisering en digitalisering ervoor dat minder werknemers nodig zijn voor de productie. De uitzendbranche is ook een conjunctuurgevoelige sector die in de coronacrisis behoorlijk hard werd getroffen en in de afgelopen jaren juist weer flinke groei liet zien. De personeelskrapte kan er echter voor zorgen dat bedrijven personeel liever rechtstreeks in dienst nemen, zonder tussenkomst van een uitzendbureau. Ook maakt de krapte het voor uitzendbureaus lastig om personeel te vinden om uit te plaatsen bij bedrijven. De bouw lijkt na jarenlange stijging van productie en werkgelegenheid te stagneren. De nieuwbouw van woningen en andere gebouwen valt terug en de investeringen en het onderhoud van de infrastructuur staan onder druk. Als gevolg van de aanhoudende hoge prijzen voor grondstoffen en materialen en een stijgende rente neemt de vraag naar nieuwbouw af. Ook de stikstofproblematiek en personeelstekorten remmen de bouw. De enige positieve ontwikkeling is de toename van de vraag naar verduurzaming van bestaande woningen. In 2024 volgt ook in de sector vervoer & opslag een afname van werknemersbanen. Deze sector bevindt zich in een lastige situatie. Zo blijft in het openbaar vervoer de groei beperkt vanwege het structureel meer thuiswerken van mensen en remt het aanhoudende personeelstekort de productiegroei.

Groei werkgelegenheid vooral in Amsterdam en Flevoland

In heel Nederland groeit in 2023 en 2024 het aantal banen – van werknemers en zelfstandigen samen - met 1,9% en komt uit op 11,7 miljoen, waarvan 9,1 miljoen werknemersbanen en 2,6 miljoen zelfstandigen. De banengroei van werknemers doet zich naar verwachting voor in alle regio's in Nederland. De regio's met de grootste groei van het aantal werknemersbanen zijn Groot Amsterdam, Flevoland en Midden-Utrecht. De minste groei zit in Noord-, Midden- en Zuid-Limburg, Drenthe, Achterhoek en Zeeland. Regionale bevolkingsgroei of –krimp is een belangrijke verklaring voor het verschil in de regionale banenontwikkeling. Ook factoren als regionale sectorstructuur, ligging ten opzichte van landelijke en Europese economische centra, regionale marktgroei en opleidingsniveau van de beroepsbevolking spelen een rol in de regionale werkgelegenheidsontwikkeling.

Minder vacatures, maar geen einde aan de krapte

Het aantal ontstane vacatures neemt in 2023 en 2024 landelijk af, nadat het in 2022 het hoogste niveau sinds 1997 bereikte. Als gevolg van de afkoelende economie daalt het aantal ontstane vacatures de komende jaren tot net boven het niveau van 2019, het laatste jaar voor de coronapandemie. De geringe banengroei en de afname van het aantal vacatures betekenen niet dat de personeelstekorten verdwijnen. De krapte wordt weliswaar iets minder, maar blijft aanwezig in beroepsgroepen als techniek, industrie, bouw, zorg en ICT. Dit komt omdat personeelskrapte grotendeels structurele oorzaken heeft, zoals vergrijzing, ontgroening, deeltijdwerk en mismatch.

Toelichting

- UWV publiceert jaarlijks [UWV Arbeidsmarktprognose](#) voor het lopende en het komende jaar. UWV Arbeidsmarktprognose bestaat uit twee onderdelen:
 - een landelijke prognose van onder andere de aantallen banen en gewerkte uren voor 19 sectoren voor werknemers en zelfstandigen plus een vacatureprognose;
 - regionale prognoses van het aantal werknemersbanen per arbeidsmarktregio voor 16 sectoren.
- De werkgelegenheidsprognoses zijn uitgevoerd door de onderzoeksbureaus:
 - SEOR (Paul de Hek, Arie-Jan van der Toorn, Mark den Hartog)
 - Bureau Louter (Peter Louter, Pim van Eikeren).
- De vacatureprognose is uitgevoerd door UWV.
- Tegelijk met UWV Arbeidsmarktprognose publiceert UWV op [werk.nl](#) een [Dashboard banenontwikkeling](#). Dit dashboard toont het aantal werknemersbanen per arbeidsmarktregio en per sector in de jaren 2015 – 2024.

Colofon

Uitgave

UWV *Afdeling arbeidsmarktinformatie en -advies*

Inlichtingen

Herma Dijkstra
06 11 46 25 02
Herma.Dijkstra@uwv.nl

Auteur

Bedia Can

Volg ons

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © Juni 2023